

Ks. Józef Kozyra, *List św. Jakuba. Wstęp. Przekład z oryginału. Komentarz*, Edycja św. Pawła, Częstochowa 2011, 366 s. [Najnowszy Komentarz Biblijny – Nowy Testament, t. XVI].

Komentarz do Listu św. Jakuba, przygotowany przez ks. prof. Józefa Kozyrę, jest jednym z pierwszych komentarzy, jakie zamierzeli sporządzić bibliści polscy w serii – Nowy Komentarz Biblijny, a jego wydania podjęła się Edycja św. Pawła w Częstochowie.

List św. Jakuba, choć w swojej treści krótki (5 rozdziałów), zajmuje ważne miejsce wśród pism Nowego Testamentu. Podejmuje bowiem jeden z podstawowych problemów chrześcijańskiego życia, jakim jest wiara. Na tej wlanej cnocie chrześcijańskiej opiera się cała relacja człowieka wierzącego do Boga i drugiego człowieka. Nie może ona być tylko teorią, słowną deklaracją, ale musi być zweryfikowana życiem, poparta konkretnymi czynami wobec drugiego człowieka. Św. Jakub wyraźnie stwierdza: „Tak też i wiara, jeśli nie byłaby połączona z uczynkami, martwa jest sama w sobie” (Jk 2,17).

Autor w komentarzu metodycznie i bardzo wyraźnie wyjaśnia te ważne dla chrześcijanina i jego życia na co dzień teksty Nowego Testamentu. Wiara żywa i prawdziwa domaga się czynów miłości, a nie tylko praktyk religijnych, które same nie wystarczą, aby być prawdziwym chrześcijaninem. Wierzącemu człowiekowi potrzeba prawdziwej jedności z Bogiem, opartej na dwóch pierwszych i największych przykazaniach miłości Boga i bliźniego.

W zagadnieniach wprowadzących omawia autor ważne problemy egzegetyczne, jak: problem autorstwa Listu św. Jakuba. Postawiono pytanie: który Jakub, występujący w tekstach Nowego Testamentu, jest autorem listu apostołskiego, czy Jakub – syn Zebedeusza, czy Jakub – syn Alfeusza, czy Jakub, krewny Jezusa, nazwany przez św. Pawła – „bratem Pańskim”? Autorstwo Listu św. Jakuba jest problemem literackim pism Nowego Testamentu. Budziło ono wątpliwość wśród egzegetów. Jedną z teorii przyjmuje, że jest on pseudonimem chrześcijańskim.

Adresatami Listu, jak czytamy w Jk 1,1, są przynależni do „dwunastu pokoleń w rozproszaniu”, co może oznaczać wierzących w Chrystusa, mieszkających w basenie Morza Śródziemnego.

Jeśli chodzi o czas i miejsce napisania Listu, to egzegeci łączący jego autorstwo z Jakubem – bratem Pańskim, podają datę na lata 45–49. Tekst jednak Listu wskazywałby na przełom I i II wieku po Chrystusie. Jako miejsce napisania Listu, niektórzy egzegeci wskazują na Aleksandrię ze względu na podobieństwa pouczeń mądrościowych w Jk 1,5n; 3,13-18 do ksiąg sapiencjalnych Starego Testamentu, związanych z Aleksandrią (por. Mdr, Syr, Prz). List Jakuba jest pismem epistolarnym, zawierającym elementy diatryby stoickiej.

Po omówieniu wstępnych zagadnień literackich i egzegetycznych Listu, autor przechodzi do szczegółowego przedstawienia tekstu Listu – tłumaczenia z greckiego oryginału i opatruje go szczegółowym komentarzem. W poszczególnej perykopie tekstu omawia:

1. Kwestie literackie.
2. Komentarz egzegetyczny.
3. Przesłanie kerygmatyczno-teologiczne.

To potrójne niejako podejście do omawianej perykopy pozwala szerzej poznać omawiany tekst od strony literackiej, egzegetycznej i kerygmatyczno-teologicznej. Dla czytelnika mniej obeznanego z tekstem Pisma Świętego, to przesłanie kerygmatyczno-teologiczne wydaje się mieć duże znaczenie. Czytelnik może dokonać refleksji nad tekstem i odnieść go do siebie w codziennym postępowaniu.

Chrześcijanin czytający Pismo Święte dąży do doskonałości. Właśnie List św. Jakuba wskazuje drogę prowadzącą do doskonałości chrześcijańskiej. Jest nią wypróbowana wiara wyrabiająca w nas wytrwałość i stałość w codziennych trudnościach, jakie spotykamy.

Autor biblijny podejmuje też ważną i ciągle aktualną kwestię społeczną – biedni i bogaci. Przypomina paradoksalną ewangeliczną pochwałę ubóstwa: „Niech się zaś ubogi brat chlubi z wyniesienia swego, bogaty natomiast ze swego poniżenia, bo przeminie niby kwiat polny” (Jk 1, 9-10). Tekst biblijny uczy nas, że trzeba przyjść z pomocą tym, którzy nie mają jedzenia i ubrania, a nie poprzestać tylko na słowach (Jk 2,15n). Uczy nas autentycznej postawy sprawiedliwości wobec biednych i bogatych. Faworyzowanie bogaczy jest złem. Chrześcijanin, zamiast kierować się względami dla bogaczy, powinien okazywać miłosierdzie biednym (Jk 2,1-6).

Chrześcijanin dążący do doskonałości, musi uważać na niebezpieczeństwo ulegania pokusom. Grzech bowiem wiedzie człowieka do śmierci duchowej i fizycznej, jak czytamy w Liście św. Jakuba (Jk 1,14-15). Częstymi grzechami popełnianymi przez ludzi są grzechy języka. Należy więcej słuchać niż mówić (Jk 1,19). Taka postawa jest dobrą drogą do doskonałości, umożliwia przyjęcie Słowa Prawdy (Jk 1,21). Panowanie nad językiem jest miarą stopnia doskonałości.

Chrześcijanin powinien się odznaczać nienagannym i mądrym postępowaniem. Mądrość Boża wprowadza pokój i jest pełna cnót wspierających miłość: jest czysta, skromna, życzliwa, licząca się z drugimi, jest bezstronna i szczerza. Chrześcijanin powinien więc kierować się na co dzień mądrością Bożą, która różni się od mądrości ziemskiej, nastawionej tylko na dobra doczesne.

Wyznawca Chrystusa ma dobrze modlić się do Boga o to, co jest zgodne z Jego wolą. Błądzących chrześcijan należy nawracać, aby szli drogą prawdziwej wiary i moralności ewangelicznej wiodącej do doskonałości chrześcijańskiej (Jk 5,19-20).

Widzimy więc, że List św. Jakuba, mimo swoich szczupłych rozmiarów (pięć rozdziałów), zawiera wiele ważnych nauk i wskazówek teologicznych, którymi powinien kierować się chrześcijanin, aby osiągnąć swoją doskonałość i iść pewną drogą na spotkanie z Bogiem, nie tylko swoim Ojcem, ale i Sędzią, przed którym zda sprawę ze swojego postępowania na ziemi.

Przedstawione nam przez ks. prof. Józefa Kozyrę tłumaczenie z oryginału tekstu Listu św. Jakuba i obszerny komentarz jest ważnym przyczynkiem w udostępnieniu katolikom polskimi słowa Bożego przez Edycję św. Pawła. Będą oni mogli zaczerpnąć z tego komentarza wiele cennych rad dla życia chrześcijańskiego podanych nam przez autora biblijnego, a przybliżonych i wyjaśnionych przez autora komentarza, ks. prof. Józefa Kozyrę, znanego i cenionego biblistę na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Komentarz do Listu św. Jakuba wydany drukiem przez Edycję św. Pawła w Częstochowie jest jej ambitnym przedsięwzięciem proklamowania słowa Bożego katolikom polskim.

Ks. Zdzisław Malecki